

NIEUWSBRIEF

Nummer 5 - juni 2011

Contactadressen

Douwe Zondervan (voorzitter)
Iewâl 28
8551 PT Woudsend
tel. (0514) 59 16 79
e-mail: douwezondervan@planet.nl

Siemon de Vries (secretaris)
A.H. Trompstrjitte 18
8551 NV Woudsend
tel. (0514) 59 19 51
e-mail: siemondevries@hetnet.nl

Peter Kranendonk (penningmeester)
Midstrjitte 71
8551 PJ Woudsend
tel. (0514) 59 25 24
e-mail: phkranendonk@zonnet.nl

Bankrekeningnr. 29.63.35.134 t.n.v.
Stichting Historische Kring Woudsend

Ons werk wordt mede mogelijk
gemaakt door een bijdrage van

Stichting Woudsend
Anno 1816

Beste donateurs,

Hierbij ontvangt u onze vijfde nieuwsbrief. Hiermee willen wij u, als donateur van de Historische Kring Woudsend, op de hoogte houden van onze activiteiten en ontwikkelingen.

Als u suggesties heeft horen wij dat graag. Betrokkenheid en inbreng van onze donateurs wordt zeer op prijs gesteld.

Om u in de toekomst vaker en beter te informeren willen wij meer gebruik gaan maken van berichtgeving via de e-mail. Als u uw e-mail-adres doorstuurt naar de secretaris kunnen wij u ook op deze wijze voorzien van informatie.

Reünie Woudsend

Deze nieuwsbrief verschijnt op de dag van de Woudsender reünie, 17 juni 2011.

De Historische Kring is deze dag present met een kraam met allerhande boeken, brochures en ander informatiemateriaal over de geschiedenis van Woudsend.

Op de reünie is tevens een 'historisch' paneel met portretten van markante Woudsenders onthuld en tentoongesteld. Het is geschilderd door oud-dorpsgenoot Siep Reijenga. Het 'Woudsender paneel' is het sluitstuk voor een wand met panelen met markante cafébezoekers in het café van Siep in Balk.

In deze nieuwsbrief hebben wij, speciaal voor u, een foto van het Woudsender paneel opgenomen.

Klokkenstoelenroute rond Woudsend

Op donderdag 12 mei hebben de leden van de Historische Kring, als afsluiting van het seizoen, een fietstocht gemaakt langs de drie klokkenstoelen die in onze directe omgeving staan.

Eerst werd het kerkhof van Ypecolsga bezocht. In oude stukken van 1132 werd hier al een parochie genoemd en er heeft toen ook al een kerk gestaan. Dus eerder dan in Woudsend. Deze kerk is in 1496 in brand gestoken door huursoldaten van de Harinxma stins, uit wraak omdat ze geen gratis vis kregen. De dorpingen, die in de kerk waren gevlucht, konden ontsnappen via het klokkentouw. Vijftien hosties "overleefden" de brand en dit had het ontstaan van wonderen als gevolg: *"15 geconsacreerde hostiën, die nae grote miraculen deden, van welke offerhande, die daer quamen, die kercke weder worde opgettimmert"*.

De kerk is herbouwd en in 1664 vernieuwd en voorzien van een spitse toren. In 1740 werd de kerk afgebroken en er kwam een dubbele klokkenstoel voor in de plaats. Hierin hangen de klokken van de kerk uit 1664 met de wapens van de grietman van Wymbritseradiel, Duco Martena van Burmania en zijn vrouw Eduarda Luts van Juckema.

Op het kerkhof liggen enkele oude zerken met familiewapens. Zo ligt er de grafsteen uit 1572 van de ouders van Anske Bockes Bruynsma, een bekende Friese Jezuiet. Ook vind je er de zerk van de in 1615 overleden Hans Hanssen Bruinsma dorpsrechter en dijksgedeputeerde van Wymbritseradiel. Deze fraaie zerken lagen hier waarschijnlijk in het koor van de vroegere kerk.

De fietstocht werd vervolgd naar het kerkhofje te Indyk, waarbij onderweg nog even de sporen van de oude Fokkesloot (verbindingswater tussen Slotermeer en Heegermeer) werden opgezocht. Op de locatie van dit kerkhofje is in de 13^e eeuw een kerkje gebouwd, gewijd aan St. Nicolaas. In 1598 is de kerk hersteld en voorzien van gebrandschilderde ramen. Omstreeks 1750 is de kerk afgebroken en kwam ook hier een klokkenstoel. Hierin hangt de oude klok uit de 13^e eeuw. Er zijn nog enkele oude grafstenen aanwezig, die helaas nauwelijks leesbaar zijn.

De laatste en ook de verste bezoekplaats was het kerkhof van Smallebrugge. Een mooi tochtje via het 'Schraa-pad' door de landerijen. We werden er gastvrij ontvangen door Margje Duursma en Willem Dieperink van de Noarder Pleats. Zij hebben de boerderij laten restaureren en verbouwen. Op de voormalige deel is een conferentieoord gemaakt en waar eens de stal was zijn twee vakantiehuizen gebouwd. Margje en Willem hebben ons rondgeleid en geïnformeerd.

Over het kerkhof is veel te vertellen, zo bleek. Er is hier in de 12^e of 13^e al een kerkje gebouwd, waarmee Smallebrugge een van de kleinste Friese kerkdorpen was. In 1637 legde een brand het dorp grotendeels in de as, maar de kerk bleef gespaard. Omstreeks 1750 is de kerk afgebroken en vervangen door een klokkenstoel. De in 1617 gegoten klok met als opschrift "Soli Deo Gloria" hangt als monument in de Klokkenstoel.

Op het kerkhof ligt de familie Buma, herkenbaar aan een opvallend graf met hekwerk en fraaie grafpalen. De laatst levende erfgenaam, Lieuwe Annes Buma (1796-1876) heeft de naar hem genoemde stichting opgericht, die studiebeurzen verstrekt en verantwoordelijk is voor het onderhoud van de begraafplaats en de klokkenstoel. Er liggen ook nog twee zerken uit de voormalige kerk, van familie Broersma (1569) en Cnossen (1651).

Al de drie kerkhoven zijn zeker de moeite waard om eens te bezoeken. Niet alleen om de historische waarde, maar ook om te genieten van de prachtige omgeving.

Presentatie HKW voor vrijwilligers Michaëlkerk

Op 25 mei heeft de HKW een presentatie gehouden voor de vrijwilligers, die meewerken aan de openstelling van Michaëlkerk. De presentatie ging over de geschiedenis van Woudsend en omliggende dorpen, vanaf het ontstaan tot de 19^e eeuw. Hierbij werd ook de landelijke geschiedenis aangestipt, om zo een beeld te krijgen van de vaak moeilijke tijd waarin men toen leefde. De HKW is van plan om de rijke historie van ons dorp e.o. zo volledig mogelijk vast te leggen en in beeld te brengen. Deze presentatie is hiervoor een eerste opzet. Aan de reacties te horen, viel deze aanpak wel in de smaak.

Presentatie HKW op opening Tsjerkepaad

Stichting Tsjerkepaad houdt haar openingsbijeenkomst op 25 juni in de "Karmel" in ons dorp (aanvang 13.30 uur). De HKW is hierbij uitgenodigd om een lezing te houden over de kerken van Woudsend. Daarnaast zal Sytse ten Hoeve een lezing houden over monumentale kerken in Friesland en het (her)gebruik. Zie voor meer informatie: www.tsjerkepaad.nl.

Het door oud-Woudsender Siep Reijenga geschilderde paneel met markante Woudsenders.

Van de penningmeester

De historische Kring heeft globaal genomen twee geldstromen voor haar werk.

1. Voor de opbouw van het archief en de aanschaf van apparatuur is van de stichting Woudsend Anno 1816 bij de start een eenmalige bijdrage ontvangen. Deze bijdrage is onmisbaar voor de verdere opbouw en het toegankelijk maken van onze historische gegevens.
2. Dankzij de jaarlijkse bijdragen van de (nu 108) donateurs kunnen de organisatiekosten (vergaderingen, informatiebijeenkomsten, drukwerk, etc.) worden gedekt. Daarnaast zijn er nog inkomsten uit verkoop van materiaal.

De jaarrekening over 2010 kon positief afgesloten worden: Met een inkomstenbedrag van € 2510 en een uitgavenbedrag van € 2270 resteerde er een positief saldo van € 240. Samen met resultaten over eerdere jaren is er nu een bescheiden werkvermogen voor publicaties en nieuwe initiatieven.

Alle donateurs, hartelijk dank voor uw bijdragen!

In voorbereiding:

- Korte film over Woudsend en de geschiedenis van de infrastructuur. Op initiatief van één van onze donateurs en ondersteund door de Historische Kring en Dorpsbelangen. In de loop van 2012 zal deze film gereed zijn en vertoond kunnen worden.
- Presentaties over de kerken en molens van Woudsend. Deze komen op de donateursavonden aan de orde.

Gedenktekens

Zoals vorige jaar in onze nieuwsbrief werd gemeld werken wij aan een plan voor plaatsing van een kleine gedenksteen voor Betty Maarzen en een informatiebord (over alle gedenktekens in en rond Woudsend) bij het oorlogsmonument in het plantsoen Ald Tsjerkhôf. De plannen zijn verder uitgewerkt in samenwerking met Dorpsbelangen en Oranjevereniging en voorgelegd aan de gemeente. Onlangs hebben wij een positief bericht ontvangen van de gemeente SúdWest-Fryslân: het voorstel is geheel akkoord en alle kosten worden vergoed uit het Kernenfonds. Na de zomer wordt de plaatsing verder voorbereid.

DIRECTIE: FIRMA A. H. TROMP & ZONEN
TELEF. No. 05141-241 - POSTREK. 857750

Reünie Woudsend Verzekeringen

Op zaterdag 1 oktober a.s. is er in het M.F.C. De Driuwpoelle een reünie voor oud-medewerkers van Woudsend Verzekeringen. De merknaam 'Woudsend Verzekeringen' is per 1 oktober 2005 verdwenen. Iedereen die op of voor deze datum in dienst was of geweest is kan zich hiervoor aanmelden via de e-mail: woudsend1816reunie@live.nl.

De kosten bedragen € 28,00 per persoon. Er hebben zich inmiddels al 300 oud-medewerkers aangemeld!

De Historische Kring Woudsend is nauw betrokken bij de samenstelling van een herinneringsboek over 'Woudsend Verzekeringen', dat op de reünie zal worden uitgereikt aan de reünisten. De uitgave van het boek wordt financieel mogelijk gemaakt door de Stichting Woudsend Anno 1816.

Aanwinsten

Ook de afgelopen periode hebben we weer materiaal voor het historisch archief gekregen, o.a. weer een paar dozen vol interessant materiaal van Jan J. de Vries. Bijzonder was de loden koker die we in het archief van de Mr. v.d. Brugschool vonden. In de koker uit de afgebroken school zat o.a. het bestek van die school en een tekening van de school aan de Midstrjitte. Ook kopen we een enkele keer zelf historisch materiaal. Zo zijn we in het bezit gekomen van 2 boekjes uit 1945 van het Archief voor de geschiedenis van het Aartsbisdom Utrecht met daarin het verhaal van H.W.F. Aukes over het Carmelieter klooster.

Dankzij de medewerking van het bestuur en de beheerder van het MFC kunnen we onze archiefruimte in het MFC verder uitbreiden en dat is hard nodig. Aanschaf van een aantal kasten kunnen we bekostigen uit de bijdrage van de Stichting Woudsend Anno 1816.

Bijzondere aanwinst: Tinnen lepel uit de 17^e eeuw

Oud havenmeester Piet de Vries schonk ons een tinnen lepel die hij eertijds vond tijdens rioleringswerkzaamheden in de Nije Buorren. De lepel lag op ongeveer 2 meter diepte. Dat hier in vroegere tijden een kanaal liep naar de Ie was tijdens de werkzaamheden goed te zien. Aan de noordzijde van de straat waren de palen van de vroegere 'stappen' nog aanwezig en de tinnen lepel lag in de buurt van zo'n stap. De lepel is dus waarschijnlijk bij het afwassen vanaf het stap in het kanaal gevallen.

De tinnen lepel heeft een ronde bak en een zeskantige platte steel. Op de bak onder de aanzet van de steel bevindt zich een (onduidelijk) merkteken. Aan de achterzijde op de bak zijn de letters E V aangebracht. Aan de hand van een door amateur archeoloog Gilbert Hofstra uit Sneek gemaakte handleiding bij het determineren van tinnen lepels is op te maken dat het hier gaat om een lepel type 2 (typologie J. Baart 1977) en dat de lepel uit het tijdvak 1650-1700 is. Hiernaast een foto van de voor- en achterzijde van de lepel.

Artikelen Historische Kring in dorpskrant 'De Driuwpoelle'

Regelmatig publiceert de Historische Kring Woudsend verhalen in de dorpskrant. Hier een overzicht van de verhalen die de laatste maanden gepubliceerd zijn:

- Gesprek met Jan Poortema – Hilly Westerhof, november 2010
- Gesprek met Marten Hoekstra – Hilly Westerhof, februari 2011
- Een kijkje achter de schermen van de Historische Kring - Hilly Westerhof, maart 2011
- Reisvereniging 'De Laatste Stuiver' - Siemon de Vries, april 2011
- Muziekvereniging 'De Harmonie' en de oorlog - Siemon de Vries, mei 2011
- Gesprek met Trien Draaijer - Hilly Westerhof, juni 2011

Informatie over abonnementen: boukjenagelhout@hotmail.com.

Zomerreces

In verband met de zomer staan de werkzaamheden van de Historische Kring een paar maanden op een laag pitje. Maar via de bekende contactadressen (zie voorzijde) kunt u ook in deze periode bij ons terecht. Onze wekelijkse inloopmiddagen starten weer op maandag 3 oktober 2011. Iedereen is dan vanaf 14 uur